

EHBO bij katten: wat doe je in een noodgeval?

Een ongeluk gebeurt vaak onverwacht. Je schrikt en wilt meteen helpen. Het belangrijkste is: blijf zo rustig mogelijk, zorg voor veiligheid en bel de dierenarts. Mira helpt je om te onthouden wat je in de eerste minuten kunt doen.

EHBO vervangt geen dierenarts

*EHBO betekent **eerste hulp**.*

Je helpt een gewonde of zieke kat totdat de dierenarts de behandeling kan overnemen. Probeer een ernstig probleem niet zelf thuis op te lossen.

Bel bij een noodgeval meteen de dierenarts. Vertel kort:

- *wat er is gebeurd;*
- *wanneer het is gebeurd;*
- *hoe de kat reageert;*
- *of hij ademt;*
- *of er bloedverlies is;*
- *of hij iets giftigs kan hebben binnengekregen;*
- *hoelang je onderweg bent.*

Zet de telefoon eventueel op de luidspreker. Zo kun je luisteren terwijl je rustig bij je poezenkind blijft.

Mira vertelt:

“In een noodgeval hoef je niet alles zelf te weten. De dierenarts kan je vertellen wat je onderweg wel en niet moet doen.”

Denk eerst aan je eigen veiligheid

Een lieve kat kan door pijn en angst plotseling krabben of bijten.

Benader hem daarom langzaam. Praat zacht en maak geen wilde bewegingen.

Een grote handdoek kan helpen om hem voorzichtig op te pakken. Wikkel niet strak en houd de kop en luchtwegen vrij.

Breng jezelf niet in gevaar bij:

- *een drukke weg;*
- *brand;*
- *elektriciteit;*
- *diep of stromend water;*
- *een agressief of doodsbang dier.*

Kun je niet veilig helpen? Bel dan direct om hulp.

Wanneer is het echt spoed?

Bel meteen de dierenarts wanneer een kat:

- *moeilijk of met open bek ademt;*
- *bewusteloos is;*
- *instort of niet kan staan;*

- *hevig bloedt;*
- *niet kan plassen;*
- *een aanval heeft die lang duurt of terugkomt;*
- *mogelijk iets giftigs heeft gegeten;*
- *is aangereden;*
- *van grote hoogte is gevallen;*
- *ernstige brandwonden heeft;*
- *plotseling één of meer poten niet kan gebruiken;*
- *erg bleek, blauw of grijs tandvlees heeft;*
- *heel koud aanvoelt en slap reageert;*
- *hevige pijn heeft.*

Twijfel je? Bel dan ook.

Liever één keer te vroeg dan kostbare tijd verliezen.

Kijk eerst naar drie belangrijke dingen

Probeer rustig te controleren:

- 1. Is de omgeving veilig?*
- 2. Reageert de kat?*
- 3. Ademt hij?*

Kijk of de borstkas op en neer beweegt. Houd je gezicht niet direct voor de bek van een bang of gewonde kat.

Een kat die met open bek ademt, naar lucht hapt of blauwachtig tandvlees krijgt, heeft direct hulp nodig.

Bel de dierenarts en vertrek zo snel mogelijk.

Bewusteloos en niet ademen

Dit is levensbedreigend.

Bel direct de dierenarts en zet de telefoon op de luidspreker. Volg de aanwijzingen die je krijgt.

Reanimatie bij een kat moet op de juiste manier gebeuren. Een verkeerde uitvoering kan extra letsel veroorzaken. Volg daarom bij voorkeur een EHBO-cursus voor huisdieren voordat zich een noodsituatie voordoet.

Ben je al getraind in reanimatie bij dieren? Begin dan volgens de methode die je hebt geleerd terwijl iemand anders belt en vervoer regelt.

Mira's tip:

“Reanimeren leer je het beste vóórdát het ooit nodig is. In een noodsituatie geeft die kennis houvast.”

Zo vervoer je een gewonde kat

Gebruik een stevige reismand.

Haal bij voorkeur de bovenkant van de mand. Zo kun je een gewonde kat rustig neerleggen zonder hem door een klein deurtje te duwen.

Leg een handdoek of deken op de bodem.

Kan hij mogelijk iets aan de rug, nek of poten hebben? Beweeg het lichaam dan zo weinig mogelijk. Schuif hem voorzichtig op een stevige, vlakke ondergrond als dat veilig lukt.

Dek hem licht toe om afkoeling te voorkomen. Bedek de kop niet en zorg voor voldoende lucht.

Bel de praktijk voordat je vertrekt. Dan weet het team dat jullie onderweg zijn.

Een ernstige bloeding

Zie je een wond die flink bloedt?

Leg een schoon gaasje of een schone doek op de wond. Druk stevig maar voorzichtig.

Blijf druk geven. Til de doek niet steeds op om te kijken, want dan kan het bloeden opnieuw beginnen.

Komt het bloed door de doek heen? Leg er dan een nieuwe laag bovenop. Haal de eerste laag niet weg.

Doe geen poeder, zalf of ontsmettingsmiddel in een diepe wond.

Ga direct naar de dierenarts.

Maak zelf geen knevelverband. Een te strak verband kan de bloedtoevoer afsluiten en ernstige schade veroorzaken.

Een klein wondje

Ook een klein gaatje kan dieper zijn dan het lijkt.

Vooral bijtwonden van andere katten sluiten aan de buitenkant snel. Onder de huid kunnen bacteriën achterblijven en een pijnlijke ontsteking veroorzaken.

Neem contact op met de dierenarts bij:

- *een bijtwond;*
- *een diepe wond;*
- *een wond bij het oog;*
- *een wond die blijft bloeden;*
- *zwelling, warmte of pus;*
- *veel pijn;*
- *een vreemd voorwerp in de wond.*

Trek een groot of diep vastzittend voorwerp nooit zelf uit het lichaam. Het voorwerp kan een bloeding tijdelijk tegenhouden.

Een gebroken poot of pijnlijke staart

Laat een pijnlijke poot of staart zo veel mogelijk met rust.

Probeer een bot niet terug te duwen. Leg ook niet zelf een spalk of strak verband aan. Daarmee kun je zenuwen en bloedvaten beschadigen.

Zet de kat voorzichtig in een gevoerde reismand en voorkom springen.

Ook een slap hangende staart moet worden onderzocht. Schade bij de staartbasis kan invloed hebben op plassen en poepen.

Kan een kat plotseling één of beide achterpoten niet gebruiken en lijkt hij veel pijn te hebben? Bel dan direct. Dit kan een ernstige noodsituatie zijn.

Na een val of aanrijding

Een kat kan na een ongeluk gewoon opstaan en weglopen. Toch kan er inwendig ernstig letsel zijn.

Laat hem altijd onderzoeken na:

- *een aanrijding;*
- *een harde botsing;*
- *een val van grote hoogte;*
- *beknelling;*
- *een aanval door een hond.*

Houd hem rustig en warm. Geef geen eten, drinken of medicijnen voordat je met de dierenarts hebt overlegd.

Beweeg hem zo weinig mogelijk en vervoer hem in een stevige mand.

Mira vertelt:

“Dat ik nog kan lopen, betekent niet altijd dat alles vanbinnen goed is. Katten kunnen pijn heel knap verbergen.”

Vergiftiging

Denk je dat er iets giftigs is gegeten, opgelikt of over de vacht is gekomen? Bel direct de dierenarts.

Wacht niet tot er klachten ontstaan.

Neem indien mogelijk mee:

- *de verpakking;*
- *een foto van het product of de plant;*

- een restje van de stof;
- informatie over de vermoedelijke hoeveelheid;
- het tijdstip waarop het gebeurde.

Laat een kat nooit zelf braken, tenzij een dierenarts dit uitdrukkelijk opdraagt.

Geef ook geen melk, zout, olie, houtskool of ander huismiddeltje zonder advies.

Voorkom dat een giftige stof van de vacht wordt afgelikt. Vraag de dierenarts hoe je de vacht veilig kunt schoonmaken.

Lelies zijn bijzonder gevaarlijk

Alle delen van bepaalde lelies kunnen zeer giftig zijn voor katten.

Ook een kleine hoeveelheid kan gevaarlijk zijn, zoals:

- een hapje van een blad;
- stuifmeel op de vacht;
- water uit de vaas;
- een stukje bloem.

Vermoed je contact met een lelie? Bel dan onmiddellijk de dierenarts, ook als de kat nog nergens last van lijkt te hebben.

Laat hem niet eerst zichzelf wassen als er stuifmeel op de vacht zit.

Medicijnen voor mensen

Geef nooit zomaar een medicijn voor mensen aan een kat.

Onder andere paracetamol en ibuprofen kunnen zeer giftig zijn. Ook een kleine hoeveelheid kan al gevaarlijk zijn.

Bewaar medicijnen in een afgesloten kast. Laat losse pillen niet op een tafel of nachtkastje liggen.

Is er mogelijk een tablet opgegeten? Bel direct en neem de verpakking mee.

Een vreemd voorwerp ingeslikt

Katten kunnen draad, lint, elastiek, speelgoed of een stukje plastic inslikken.

Bel de dierenarts wanneer je dit vermoedt.

Hangt er een draad uit de bek of anus? Trek er nooit aan. De draad kan vastzitten en de darmen beschadigen.

Knip hem ook niet zomaar af zonder overleg. Voorkom dat eraan wordt getrokken en vertrek naar de dierenarts.

Bij een naald, scherp voorwerp of batterij is directe hulp nodig.

Verslikken of stikken

Een kat die stikt, kan:

- *naar lucht happen;*
- *met de poot langs de bek gaan;*
- *in paniek raken;*
- *weinig of geen geluid maken;*
- *blauwachtig tandvlees krijgen;*
- *instorten.*

Bel direct de dierenarts.

Kijk alleen in de bek als dat veilig kan. Verwijder een voorwerp uitsluitend wanneer het duidelijk zichtbaar, makkelijk bereikbaar en los zit.

Voel niet blind diep in de keel. Daarmee kun je het voorwerp verder duwen of gebeten worden.

Vertrek meteen naar de dierenarts, ook wanneer het voorwerp eruit komt. De keel of luchtwegen kunnen beschadigd zijn.

Benauwdheid

Ademen met een open bek is bij katten meestal niet normaal.

Andere alarmsignalen zijn:

- de nek ver uitstrekken;*
- met de buik meepersen;*
- snel of zwaar ademen;*
- niet willen liggen;*
- blauwe, grijze of heel bleke slijmvliezen;*
- onrust of instorten.*

Houd de kat zo rustig mogelijk. Pak hem niet onnodig vast en laat hem zelf een houding kiezen waarin ademen het makkelijkst gaat.

Bel direct en vertrek naar de dierenarts.

Stop een benauwde kat niet strak in een handdoek.

Een epileptische aanval

Tijdens een aanval kan een kat omvallen, schokken, trappelen, kwijlen of niet reageren.

Blijf rustig en:

- *maak de omgeving veilig;*
- *dim het licht;*
- *zet harde geluiden uit;*
- *houd andere dieren en kinderen weg;*
- *verwijder voorwerpen waaraan hij zich kan bezeren;*
- *houd bij hoelang de aanval duurt.*

Houd de kat niet vast en stop niets in zijn bek. Hij kan zijn tong niet inslikken.

Bel direct wanneer:

- *de aanval meerdere minuten duurt;*
- *er snel een nieuwe aanval volgt;*
- *hij niet goed bijkomt;*
- *het de eerste aanval is;*
- *hij gewond raakt;*
- *vergiftiging mogelijk is.*

Na een aanval kan hij tijdelijk verward, blind, hongerig of onrustig zijn. Geef ruimte en voorkom dat hij van een trap of meubel valt.

Een brandwond

Haal de kat eerst veilig weg bij de warmtebron.

Koel een verse brandwond voorzichtig met koel tot lauw stromend water.

Gebruik geen ijskoud water en leg geen ijs rechtstreeks op de huid.

Smeer niets op de wond. Gebruik geen boter, olie, zalf of crème.

Houd de rest van het lichaam warm en bel de dierenarts.

Brandwonden kunnen erger zijn dan ze aan de buitenkant lijken.

Oververhitting

Oververhitting is een noodgeval.

Signalen zijn:

- *hijgen;*
- *ademen met open bek;*
- *kwijlen;*
- *zwakte;*
- *wankelen;*
- *overgeven;*
- *instorten.*

Breng de kat direct naar een koele, rustige plek.

Maak de vacht geleidelijk nat met koel tot lauw water. Gebruik geen ijs en geen ijskoud water.

Bied alleen kleine beetjes water aan als hij wakker is en goed kan slikken.

Dwing hem niet om te drinken.

Bel de dierenarts en vertrek direct. Ook na afkoeling kan er schade in het lichaam aanwezig zijn.

Onderkoeling

Een natte, gewonde of erg jonge kat kan snel afkoelen.

Droog hem voorzichtig af en wikkel hem in een droge deken. Gebruik eventueel een lauwarme kruik, maar wikkel deze dik in een handdoek.

Leg een warmtebron nooit rechtstreeks tegen de huid. Een koude of bewusteloze kat kan zich niet goed van de warmte verwijderen en daardoor verbranden.

Warm langzaam op en bel de dierenarts.

Een insectensteek

Een steek kan pijn en zwelling geven.

Bel direct bij:

- een steek in de bek of keel;*
- zwelling van de kop;*
- moeite met ademen;*
- veel kwijlen;*
- instorten;*
- meerdere steken.*

Is een angel zichtbaar? Schraap hem voorzichtig zijwaarts weg met een plat voorwerp. Knijp niet in het gifzakje.

Koel de plek voorzichtig met een koele doek en vraag de dierenarts om advies.

Geef geen medicijn tegen allergie zonder overleg.

Een oogletsel

Oogproblemen zijn pijnlijk en kunnen snel erger worden.

Bel dezelfde dag bij:

- *knijpen met het oog;*
- *veel tranen;*
- *roodheid;*
- *troebelheid;*
- *bloed;*
- *een wond;*
- *een voorwerp in het oog;*
- *plotseling niet kunnen zien.*

Laat een vastzittend voorwerp zitten. Trek het niet zelf weg.

Voorkom wrijven en gebruik geen oude oogdruppels of menselijke oogmedicatie.

Is er een irriterende vloeistof in het oog gekomen? Bel direct en vraag waarmee en hoelang je moet spoelen.

Niet kunnen plassen

Loopt een kat steeds naar de bak, perst hij en komt er niets of bijna niets?

Dat is spoed.

Andere signalen zijn:

- *miauwen op de kattenbak;*

- *kleine druppeltjes;*
- *bloed bij de urine;*
- *veel likken rond de geslachtsdelen;*
- *een pijnlijke buik;*
- *verstoppem;*
- *overgeven.*

Vooraf een kater kan snel ernstig ziek worden door een verstopte urineweg.

Bel direct de dierenarts. Druk niet op de buik en wacht niet af.

Wat mag je nooit geven?

Geef zonder advies van de dierenarts nooit:

- *medicijnen voor mensen;*
- *pijnstillers;*
- *kalmeringsmiddelen;*
- *middelen tegen misselijkheid;*
- *etherische olie;*
- *kruidenmiddelen;*
- *ontsmettingsmiddel om op te likken;*
- *eten of drinken aan een bewusteloze kat.*

Goedbedoelde middelen kunnen giftig zijn of de behandeling moeilijker maken.

Een EHBO-doos voor katten

Bewaar een aparte EHBO-doos op een vaste, makkelijk bereikbare plek.

Handige spullen zijn:

- *steriele gaasjes;*
- *niet-klevende wondkompressen;*
- *verband;*
- *zelfhechtend verband;*
- *pleistertape;*
- *een verbandschaar met stompe punt;*
- *wegwerphandschoenen;*
- *steriele zoutoplossing;*
- *een schone handdoek;*
- *een warmtedeken;*
- *een pincet;*
- *een tekentang;*
- *een digitaal klokje of timer;*
- *belangrijke medische gegevens;*
- *het nummer van de dierenarts en spoedkliniek.*

Stop geen medicijnen in de doos om zonder overleg te gebruiken.

Controleer de inhoud en houdbaarheidsdata regelmatig.

Mira's tip:

“Een EHBO-doos is het fijnst wanneer je precies weet waar hij staat. Tijdens paniek wil niemand eerst drie keukenkastjes doorzoeken.”

Bereid vervoer alvast voor

Wacht niet op een noodgeval om de reisman te zoeken.

Laat de mand regelmatig open in huis staan. Leg er een vertrouwd dekentje in. Zo wordt hij minder spannend.

Bewaar bij de mand:

- *een handdoek;*
- *een extra deken;*
- *medische informatie;*
- *een briefje met belangrijke telefoonnummers.*

Weet ook waar je buiten de gewone openingstijden terecht kunt.

Veelgestelde vragen

Moet ik altijd eerst bellen?

Ja, bel bij een noodgeval zo snel mogelijk.

De praktijk kan zich voorbereiden en vertellen wat je onderweg moet doen.

Mag ik paracetamol geven tegen pijn?

Nee.

Paracetamol is zeer giftig voor katten. Geef nooit menselijke pijnstillers zonder opdracht van een dierenarts.

Mag ik mijn kat laten braken na vergiftiging?

Nee, niet zelf.

Braken kan bij sommige stoffen extra schade veroorzaken. Bel direct en volg de aanwijzingen van de dierenarts.

Wat doe ik bij een bloedende wond?

Leg een schoon gaasje of een schone doek op de wond en geef stevige, gelijkmatige druk.

Laat de eerste laag zitten als er bloed doorheen komt en vertrek naar de dierenarts.

Mag ik een gebroken poot spalken?

Liever niet.

Een verkeerd aangebrachte spalk kan extra schade veroorzaken. Beweeg de kat zo weinig mogelijk en vervoer hem in een gevoerde mand.

Wat doe ik tijdens een aanval?

Maak de omgeving veilig, dim licht en geluid en houd de tijd bij.

Houd de kat niet vast en stop niets in zijn bek.

Wanneer is moeilijk plassen spoed?

Wanneer een kat perst en geen normale straal urine produceert, is directe hulp nodig.

Wacht vooral bij een kater nooit af.

Mijn kat lijkt na een aanrijding in orde. Moet hij toch worden nagekeken?

Ja.

Inwendig letsel is niet altijd meteen zichtbaar. Laat hem zo snel mogelijk onderzoeken.

Het Poezenliefde-noodplan

- 1. Blijf zo rustig mogelijk.*
- 2. Zorg dat jij en de kat veilig zijn.*
- 3. Controleer reactie en ademhaling.*
- 4. Bel direct de dierenarts.*
- 5. Volg de telefonische aanwijzingen.*
- 6. Geef geen medicijnen of huismiddeltjes.*
- 7. Stop een bloeding met een schone doek en druk.*
- 8. Beweeg een gewonde kat zo weinig mogelijk.*
- 9. Vervoer hem veilig in een gevoerde reismand.*

10. Laat ook verborgen letsel altijd beoordelen.

Wat mag je onthouden?

In een noodgeval hoef je geen dierenarts te zijn.

Het belangrijkste is:

- *gevaar herkennen;*
- *rustig handelen;*
- *geen schadelijke middelen gebruiken;*
- *zo snel mogelijk deskundige hulp inschakelen.*

Mira's boodschap:

“Als ik gewond of ziek ben, heb ik jouw rustige stem en veilige handen nodig. Bel de dierenarts, blijf bij mij en help mij voorzichtig naar de zorg die ik nodig heb. Dat is de allerliefste eerste hulp.”

Wil je zelf een EHBO-cursus voor katten volgen?

Een artikel helpt je om gevaar te herkennen. Echte EHBO-handelingen leer je het beste tijdens een cursus.

Je oefent dan onder begeleiding wat je kunt doen bij bijvoorbeeld:

- *een bloeding;*
- *een wond;*
- *vergiftiging;*

- verstikking;
- bewusteloosheid;
- een ongeval;
- problemen met de ademhaling.
-

Bij **Edupet** kun je een e-learning over verzorging en EHBO bij katten volgen. Er worden ook praktijkworkshops voor EHBO bij honden en katten aangeboden.

Bekijk het cursusaanbod op [Edupet – EHBO bij katten](#).

Mira's tip:

“EHBO leer je het fijnst wanneer er geen paniek is. Met goede uitleg en wat oefening weet je in een echte noodsituatie beter wat je moet doen.”

www.poezenliefde.nl | Waar iedere kat een bijzonder plekje verdient